

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 7. 8. 2020
COM(2020) 360 final

2020/0165 (CNS)

Návrh

SMERNICA RADY,

**ktorou sa mení smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty,
pokiaľ ide o identifikáciu zdaniteľných osôb v Severnom Írsku**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Spojené kráľovstvo vystúpilo z Európskej únie (EÚ) 31. januára 2020. V súlade s dohodou o vystúpení¹ je teraz vo vzťahu k EÚ treťou krajinou.

EÚ a Spojené kráľovstvo sa však spoločne dohodli na prechodnom období do konca roka 2020, počas ktorého sa budú v Spojenom kráľovstve okrem iného naďalej uplatňovať právne predpisy Európskej únie týkajúce sa DPH².

Od 1. januára 2021 sa právne predpisy EÚ týkajúce sa DPH už nebudú na Spojené kráľovstvo uplatňovať. Pokiaľ ide o tovar, na Severné Írsko sa však na základe Protokolu o Írsku/Severnom Írsku³ (ďalej len „protokol“), ktorý je súčasťou dohody o vystúpení, budú naďalej vzťahovať právne predpisy EÚ týkajúce sa DPH s cieľom vyhnúť sa tvrdej hranici medzi Írskom a Severným Írskom. Naopak, pokiaľ ide o služby, Severné Írsko sa spolu so zvyškom Spojeného kráľovstva považuje za krajinu mimo EÚ.

To nevyhnutne vedie k duálnemu alebo zmiešanému systému DPH v Severnom Írsku, v rámci ktorého dodania, nadobudnutia tovaru v rámci Spoločenstva a dovoz tovaru uskutočňované v Severnom Írsku, v súlade s pravidlami o mieste zdaniteľných transakcií stanovenými v hlavnej smernici o DPH⁴ podliehajú harmonizovaným pravidlám EÚ, zatiaľ čo poskytovanie služieb uskutočnené na tom istom území nepodlieha systému DPH EÚ.

Na riadne fungovanie systému DPH EÚ je nevyhnutné, aby zdaniteľné osoby, ktoré v Severnom Írsku uskutočňujú dodania tovaru (vrátane tzv. dodaní v rámci Spoločenstva) alebo nadobudnutia tovaru v rámci Spoločenstva (a to aj nezdaniteľnými právnickými osobami), ako sa uvádza v článku 214, boli identifikované na účely DPH podľa pravidiel EÚ. Je to nutné aj z hľadiska zabezpečenia riadneho fungovania voliteľných osobitných úprav pre zdaniteľné osoby poskytujúce služby nezdaniteľným osobám alebo uskutočňujúce predaj tovaru na diaľku.

V tejto súvislosti je dôležité, aby tieto zdaniteľné osoby (a tam, kde je to vhodné, nezdaniteľné právnické osoby) boli v Severnom Írsku identifikované osobitným identifikačným číslom EÚ pre DPH prideleným v súlade s pravidlami EÚ a odlišným od akýchkoľvek identifikačných čísiel pre DPH v Spojenom kráľovstve (začínajúcich sa na „GB“), ktoré sa pridelia podľa právnych predpisov Spojeného kráľovstva. Je možné, že toto identifikačné číslo EÚ pre DPH sa bude musieť prideliť na dôvažok k identifikačnému číslu pre DPH, ktoré sa používa v Spojenom kráľovstve, napríklad keď podnik v Severnom Írsku dodáva tovar aj poskytuje služby.

V prípade podnikov, najmä tých, ktoré sú zapojené do obchodu s tovarom smerujúceho do aj zo Severného Írska, by malo byť jasné a zrozumiteľné, ktoré pravidlá sa uplatňujú – či tie, ktoré sú platné v EÚ, alebo tie, ktoré sa uplatňujú v Spojenom kráľovstve. Identifikačné číslo EÚ pre DPH zohráva dôležitú úlohu vo fungovaní systému DPH EÚ, napr. pri odôvodnení oslobodenia od dane v prípade tzv. dodania tovaru v rámci Spoločenstva (prostredníctvom systému VIES), stanovovaní uplatniteľných postupov na vrátenie DPH (únijský systém

¹ Dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Ú. v. EÚ C 384 I, 12.11.2019, s. 1).

² Pozri články 126 a 127 dohody o vystúpení.

³ Ú. v. EÚ C 384 I, 12.11.2019, s. 92.

⁴ Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 11.12.2006, s. 1).

vrátenia DPH⁵ alebo trinásť smernica⁶), skupín na účely DPH, trojstranných a reťazových transakcií („sprostredkujúci subjekt“), úpravy call-off stock, colného režimu 42, „bezpečnostnej siete“ (miesto nadobudnutia v rámci Spoločenstva v členskom štáte, ktorý vydal identifikačné číslo pre DPH).

Z tohto dôvodu sa navrhuje, aby identifikačné čísla pre DPH v Severnom Írsku mali osobitnú predponu „XI“. Nová osobitná predpona je nevyhnutná, pretože Severné Írsko nemá pridelený žiadny osobitný kód krajiny ISO 3166 – alfa 2, ktorý sa používa na určenie predpôn identifikačných čísiel pre DPH v EÚ, ako sa uvádza v článku 215 smernice o DPH. V norme ISO sa však predpokladá možnosť používať kódy začínajúce písmenom X pre územia, ktoré nemajú osobitný kód; kód „XI“ je preto logickou voľbou.

Treba však uviesť, že hoci podľa článku 214 smernice o DPH existuje všeobecná povinnosť identifikovať zdaniteľné osoby podliehajúce DPH (a tam, kde je to vhodné, nezdaniteľné právnické osoby), s výhradou podmienok stanovených v článku 272 smernice o DPH existuje aj možnosť vylúčiť z tejto povinnosti a iných povinností určité zdaniteľné osoby. V dôsledku toho by sa Spojené kráľovstvo mohlo rozhodnúť obmedziť identifikáciu pomocou osobitnej predpony na tých obchodníkov v Severnom Írsku, ktorí sa skutočne zaoberajú obchodom s tovarom v rámci EÚ, a vylúčiť napríklad také podniky, ktoré dodávajú iba na domáci trh.

Ako už bolo uvedené, pri obchode v rámci EÚ má identifikačné číslo pre DPH (so správnou predponou krajiny) dôležitú úlohu. Platné identifikačné číslo pre DPH so správnou predponou je v súčasnosti hmotnoprávnou podmienkou uplatnenia oslobodenia od dane podľa článku 138 smernice o DPH na tzv. dodanie tovaru v rámci Spoločenstva. Žiadatelia ho takisto potrebujú, aby mali prístup k systému vrátenia DPH v EÚ.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Navrhované používanie kódu „XI“ je v súlade s jeho zamýšľaným použitím na colné účely a účely spotrebnej dane v súvislosti so Severným Írskom.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Návrh je v súlade s celkovým vykonávaním protokolu, pokiaľ ide o zabezpečenie včasnej a riadenej prípravy osobitného postavenia Severného Írska po vystúpení Spojeného kráľovstva z EÚ.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Touto smernicou sa mení smernica o DPH na základe článku 113 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. V uvedenom článku sa stanovuje, že Rada jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom a po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom prijme ustanovenia na zosúladenie pravidiel členských štátov v oblasti nepriameho zdaňovania.

⁵ Smernica Rady 2008/9/ES z 12. februára 2008, ktorou sa ustanovujú podrobné pravidlá pre vrátenie dane z pridanej hodnoty ustanovené v smernici 2006/112/ES zdaniteľným osobám, ktoré nie sú usadené v členskom štáte vrátenia dane, ale ktoré sú usadené v inom členskom štáte (Ú. v. EÚ L 44, 20.2.2008, s. 23).

⁶ Trinásť smernica Rady 86/560/EHS zo 17. novembra 1986 o harmonizácii zákonov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu – postup vrátenia dane z pridanej hodnoty osobám podliehajúcim zdaneniu, ktoré nesídli na území Spoločenstva (Ú. v. ES L 326, 21.11.1986, s. 40).

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Podľa zásady subsidiarity podľa článku 5 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii opatrenia na úrovni Únie možno prijať len vtedy, ak zamýšľané ciele nemôžu uspokojivo dosiahnuť samotné členské štáty, a preto ich môže z dôvodu rozsahu alebo účinkov navrhovaných opatrení lepšie dosiahnuť EÚ.

O úpravách DPH v súvislosti so Severným Írskom nemôžu z dôvodu ich povahy rozhodovať jednotlivé členské štáty. DPH je okrem toho harmonizovaná na úrovni EÚ, a preto si každá iniciatíva na zavedenie osobitného kódu určeného na použitie v rámci systému DPH EÚ v súvislosti so Severným Írskom vyžaduje návrh Komisie na zmenu smernice o DPH.

- **Proporcionalita**

Návrh, pokiaľ ide o zavedenie osobitného kódu pre Severné Írsko, je v súlade so zásadou proporcionality, čiže nepresahuje to, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov zmlúv, a najmä hladkého fungovania jednotného trhu po vystúpení Spojeného kráľovstva z EÚ. Rovnako ako pri teste subsidiarity nie je možné, aby členské štáty riešili praktické aspekty osobitnej situácie Severného Írska v rámci systému DPH EÚ bez návrhu na zmenu smernice o DPH.

- **Výber nástroja**

Na zmenu smernice o DPH sa navrhuje smernica.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Návrh nebude mať negatívny vplyv na rozpočet Únie.

V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s článkom 8 druhým odsekom protokolu sa príjmy vyplývajúce z transakcií zdaniteľných v Severnom Írsku nepostupujú EÚ.

Návrh

SMERNICA RADY,

ktorou sa mení smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o identifikáciu zdaniteľných osôb v Severnom Írsku

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 113, v spojení s článkom 131 Dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu¹,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu²,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru³,

konajúc v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Spojené kráľovstvo vystúpilo z Európskej únie 31. januára 2020 na základe Dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (ďalej len „dohoda o vystúpení“). V dohode o vystúpení sa stanovuje prechodné obdobie, ktoré sa skončí 31. decembra 2020. Do tohto dátumu sa na Spojené kráľovstvo a v Spojenom kráľovstve naďalej uplatňujú právne predpisy Únie týkajúce sa dane z pridanej hodnoty (ďalej len „právne predpisy Únie týkajúce sa DPH“). Po prechodnom období sa právne predpisy Únie týkajúce sa DPH nebudú na Spojené kráľovstvo ani v Spojenom kráľovstve ďalej uplatňovať.
- (2) V súlade s článkom 8 Protokolu o Írsku/Severnom Írsku (ďalej len „protokol“), ktorý je súčasťou dohody o vystúpení, sa však právne predpisy Únie týkajúce sa DPH budú po prechodnom období naďalej uplatňovať v Severnom Írsku⁴, pokiaľ ide o tovar, s cieľom vyhnúť sa tvrdej hranici medzi Írskom a Severným Írskom.
- (3) Zdaniteľné osoby a určité nezdaniteľné právnické osoby budú preto v prípade transakcií s tovarom v Severnom Írsku podliehať právnym predpisom Únie týkajúcim sa DPH, zatiaľ čo v prípade všetkých ostatných transakcií v Spojenom kráľovstve, a to aj pokiaľ ide o Severné Írsko, budú podliehať právnym predpisom Spojeného kráľovstva týkajúcim sa DPH.

¹ Ú. v. EÚ L 29, 31.1.2020, s. 7.

² Ú. v. EÚ C , , s. .

³ Ú. v. EÚ C , , s. .

⁴ S výhradou demokratického súhlasu uvedeného v článku 18 Protokolu o Írsku/Severnom Írsku s pokračovaním uplatňovania jeho článku 8.

- (4) Na riadne fungovanie systému DPH Únie je nevyhnutné, aby sa prideliло odlišné identifikačné číslo pre DPH každej zdaniteľnej osobe, ktorá uskutočňuje dodania tovaru v Severnom Írsku alebo nadobudnutia tovaru v rámci Spoločenstva (a to aj nezdaniteľnými právnickými osobami), ako sa uvádza v článku 214 ods. 1 písm. a), b) a c) smernice Rady 2006/112/ES⁵, alebo zdaniteľnej osobe v súvislosti s využívaním voliteľných osobitných úprav pre zdaniteľné osoby poskytujúce služby nezdaniteľným osobám alebo uskutočňujúce predaj tovaru na diaľku.
- (5) Preto by sa v Severnom Írsku mali zaviesť odlišné identifikačné čísla pre DPH s osobitnou predponou, umožňujúce rozlišovať na jednej strane medzi zdaniteľnými osobami a nezdaniteľnými právnickými osobami, ktorých transakcie s tovarom v Severnom Írsku podliehajú právnym predpisom Únie týkajúcim sa DPH, a na druhej strane osobami, ktoré uskutočňujú iné transakcie, v súvislosti s ktorými sú identifikované na účely DPH v Spojenom kráľovstve.
- (6) Predpony identifikačných čísel pre DPH v Únii sa spravidla zakladajú na kódoch krajín podľa normy ISO 3166 – alfa 2. Severné Írsko nemá v rámci tohto systému žiadny osobitný kód, ale v príslušnej norme ISO sa predpokladá možnosť používať pre územia, ktoré nemajú osobitný kód, kódy začínajúce písmenom X. Z tohto dôvodu je vhodné, aby sa pre Severné Írsko navrhol kód „XI“.
- (7) Smernica 2006/112/ES by sa preto mala zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,
- PRIJALA TÚTO SMERNICU:

Článok 1

V článku 215 smernice 2006/112/ES sa dopĺňa tento tretí odsek:

„V prípade Severného Írska sa používa predpona „XI“.“

Článok 2

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 31. decembra 2020. Bezodkladne Komisii oznámia znenie týchto ustanovení.
Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze a jeho znenie upravia členské štáty.
2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 3

Táto smernica nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

⁵ Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 11.12.2006, s. 1).

Článok 4

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*